

A JEGYZETEK ÉS BIBLIOGRÁFIAI TÉTELEK FORMAI KÖVETELMÉNYEI

Et al. — Kritikai Elmélet Online

ALAPELVEK

- A tervezett angol nyelvű köteteknél a *Chicago Manual of Style* 16. kiadását (2010) tekintjük irányadónak. A minél egységesebb megjelenés érdekében a magyar nyelvű cikkek jegyzetelési és bibliográfiai követelményeit is túlnyomórészt ehhez igazítottuk, mérlegelve Gyurgyák János *Szerzők és szerkesztők kézikönyve* (2003) című munkájának ajánlásait, és néhány apróbb formai vonatkozásban engedményt téve a magyar hagyományoknak.
- A két alapvető hivatkozási rendszer (a láb- vagy végjegyzeteken, illetve a hivatkozási listán alapuló eljárás) közül az előbbit preferáljuk, méghozzá lábjegyzetek, illetve azokra épülő szövegek közötti jegyzetek formájában. Ugyanakkor a forrásanyag és a szakirodalom könnyebb áttekinthetősége érdekében minden cikkhez kérjük a lábjegyzetekben hivatkozott művek jegyzékbe foglalását is, melyet bibliográfiaként a tanulmány végén kell elhelyezni. (A html változatban a lábjegyzetektől automatikusan végjegyzetek lesznek.)

ÁLTALÁNOS SZABÁLYOK

Lábjegyzetek

- A lábjegyzetes hivatkozás önálló mondatnak minősül: nagybetűvel kezdődik és ponttal zárul.
- Az első hivatkozáskor minden adat megjelenik, a későbbi hivatkozások során csak a legszükségesebb adatok: a szerző neve, a mű címe, továbbá az oldalszám.
- Közvetlenül egymás után következő többszöri hivatkozásnál „Uo.” és oldalszám is elegendő.
- Az oldalszámok után csak a lábjegyzet végén teszünk pontot.

Szövegek közötti jegyzetek

- Az adott mű gyakori hivatkozásakor használatos szövegek közötti jegyzetekben részleges adatok jelennek meg a főszövegben, kerek zárójelen belül, az első lábjegyzetes hivatkozás teljes adatsora alapján.
- A többedik lábjegyzetes hivatkozástól eltérően itt általában elég a szerző neve vagy a mű címe, továbbá az oldalszám.
- Közvetlenül egymás után következő többszöri hivatkozásnál „uo.” és oldalszám is elegendő.
- Az oldalszámok után nem teszünk pontot.

Bibliográfiai tételek

- A bibliográfiai tételek adattartalmukat és felépítésüket tekintve megegyeznek az első lábjegyzetes hivatkozással.
- Három apróbb formai eltérés van: egyrészt a betűrend miatt minden esetben előrevesszük a szerző vagy szerkesztő vezetéknevét, másrészt a rövidítések helyett teljes alakot használunk („szerkesztette”, „fordította” stb.), harmadrészt az egyes adatcsoportokat (szerző/szerkesztő, cím, kiadási adatok) ponttal különítjük el egymástól.
- A recenziókban a recenzált könyv adatait a cikk elején bibliográfiai tételként tüntetjük fel, kiegészítve az adatsort a kötet terjedelmére vonatkozó számokkal (pl. „xiv+223”).

PÉLDÁK A LEGGYAKORIBB HIVATKOZÁSTÍPUSOKRA

- L 1 = lábjegyzetben, első hivatkozáskor
L 2... = lábjegyzetben, második és minden további hivatkozáskor
SZ = szövegközi jegyzetben
B = bibliográfiában

Könyv (monográfia)

A szerző(k) neve után, vesszőt követően, következik a könyv címe és alcíme dőlt betűvel, majd a fordító és/vagy szerkesztő, zárójelben a kiadási adatok (város, kiadó, évszám), végül az oldalszám. (Amikor egyazon lábjegyzeten belül egy adott műnek mind a magyar, mind az idegen nyelvű kiadását hivatkozunk, a két kiadás adatsorát pontosvesszővel választjuk el egymástól.)

- L 1 Thomas Hobbes, *Leviatán, vagy az egyházi és világi állam anyaga, formája és hatalma*, ford. Vámos Pál (Budapest: Magyar Helikon, 1970), 108; Thomas Hobbes, *Leviathan*, szerk. Richard Tuck (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), 88.
- L 2... Hobbes, *Leviatán*, 108; *Leviathan*, 88.
- SZ (Hobbes, 108; 88)

(*Leviatán*, 108; *Leviathan*, 88)

(L 108; 88)
- B Hobbes, Thomas. *Leviatán, vagy az egyházi és világi állam anyaga, formája és hatalma*. Fordította Vámos Pál. Budapest: Magyar Helikon, 1970.
———. *Leviathan*. Szerkesztette Richard Tuck. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.

Könyv (szerkesztett kötet)

A szerkesztő(k) neve és a könyv címe között, vesszővel elválasztva, megjelenik a „szerk.” rövidítés, de csak az első lábjegyzetben. Minden egyéb úgy íródik, mint a monográfiáknál.

- L 1 Andrew Ashfield és Peter de Bolla, szerk., *The Sublime: A Reader in British Eighteenth-Century Aesthetic Theory* (Cambridge: Cambridge University Press, 1996), 128-29.
- L 2... Ashfield és de Bolla, *The Sublime*, 128-29.
- SZ (Ashfield és de Bolla, 128-29)

(*The Sublime*, 128-29)
- B Ashfield, Andrew, és Peter de Bolla, szerk. *The Sublime: A Reader in British Eighteenth-Century Aesthetic Theory*. Cambridge: Cambridge University Press, 1996.

Könyvfejezet

A szerző neve után, vesszőt követően, következik álló betűvel és idézőjelben a fejezet címe, majd újabb vesszőt és az „in” formulát követően a kötet címe dőlt betűvel, szerkesztője, zárójelben a kiadási adatai, végül az oldalszám. Amennyiben a fejezet szerzője egyben a kötet egészének szerzője is, ezt az „in” formula utáni „uő” rövidítéssel jelezzük (utána vesszőt teszünk). Fordítás esetén a fordítót vagy a fejezet címe, vagy a kötet címe után tüntetjük fel aszerint, hogy csak a fejezet vagy az

egész kötet fordítója-e. (A lábjegyzet végén megadhatjuk a fejezet vagy kötet címének rövidítését, attól függően, hogy melyiket szeretnénk később a szövegközi jegyzetekben hivatkozni.)

L 1 Walter Benjamin, „A mimetikus képességről”, in uő, „*A szirének hallgatása*” (Válogatott írások), szerk. és ford. Szabó Csaba (Budapest: Osiris, 2001), 67 (a továbbiakban: SZH); Walter Benjamin, „Über das mimetische Vermögen”, in uő, *Gesammelte Schriften*, 2. Abt., 1. Bd., Aufsätze, Essays, Vorträge, szerk. Rolf Tiedemann és Hermann Schweppenhäuser (Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1991), 213 (a továbbiakban: GS).

L 2... Benjamin, „A mimetikus képességről”, 67; „Über das mimetische Vermögen”, 213.

SZ (Benjamin, 67; 213)

(„A mimetikus képességről”, 67; „Über das mimetische Vermögen”, 213)

(SZH 67; GS 2/1: 213)

B Benjamin, Walter. „A mimetikus képességről.” In uő, „*A szirének hallgatása*” (Válogatott írások), szerkesztette és fordította Szabó Csaba. Budapest: Osiris, 2001.
———. „Über das mimetische Vermögen.” In uő, *Gesammelte Schriften*. 2. Abteilung, 1. Band, Aufsätze, Essays, Vorträge, szerkesztette Rolf Tiedemann és Hermann Schweppenhäuser. Frankfurt am Main: Suhrkamp, 1991.

Folyóiratcikk

A szerző neve után, vesszőt követően, következik álló betűvel és idézőjelben a cikk címe, majd vesszőt követően („in” formula nélkül) a folyóirat címe dőlt betűvel, az adott kiadvány száma, zárójelben a kiadás időpontja, majd kettőspontot követően az oldalszám.

L 1 Steven Bruhm, „Aesthetics and Anaesthetics at the Revolution”, *Studies in Romanticism* 32 (Fall 1993): 418-20.

L 2... Bruhm, „Aesthetics and Anaesthetics at the Revolution”, 418-20.

SZ (Bruhm, 418-20)

(„Aesthetics and Anaesthetics at the Revolution”, 418-20)

(„Aesthetics...”, 418-20)

B Bruhm, Steven. „Aesthetics and Anaesthetics at the Revolution.” *Studies in Romanticism* 32 (Fall 1993): 399-424.

Internetes forrás

Internetes forrásoknál elég az URL címet vagy a DOI azonosítót feltüntetni a hivatkozás végén (a hozzáférés dátumát nem kell). Oldalszámozás hiányában a mű egységeire utalunk (rész, fejezet, szakasz, paragrafus, filológiai jelzet stb.).

L 1 Aristotle, *On the Soul*, ford. J. A. Smith, 2. könyv, 11. rész, 424a, <http://classics.mit.edu/Aristotle/soul.html>.

L 2... Aristotle, *On the Soul*, 2. könyv, 11. rész, 424a.

SZ (Aristotle, 2/11: 424a)

(*On the Soul*, 2/11: 424a)

B Aristotle. *On the Soul*. Fordította J. A. Smith. <http://classics.mit.edu/Aristotle/soul.html>.

Elektronikus könyv

Elektronikus könyveknél a hivatkozás végén tüntetjük fel az elektronikus kiadást (pl. „Kindle e-könyv”, „PDF e-könyv”). Erre csak akkor van szükség, ha az oldalszámzás eltér a nyomtatott kiadásétól, vagy egyáltalán nincs is oldalszámzás. Utóbbi esetben a mű egységeire (rész, fejezet stb.) utalunk.

L 1 *The Chicago Manual of Style: The Essential Guide for Writers, Editors, and Publishers*, 16. kiad. (Chicago: The University of Chicago Press, 2010), PDF e-könyv, 14.166. fej.

L 2... *The Chicago Manual of Style*, 14.166. fej.

SZ (*Chicago Manual*, 14.166. fej.)

B *The Chicago Manual of Style: The Essential Guide for Writers, Editors, and Publishers*. 16. kiadás. Chicago: The University of Chicago Press, 2010. PDF e-könyv.

A HIVATKOZÁSSAL KAPCSOLATOS EGYÉB FORMAI ELEMÉK

Idézőjelek

1) idézet (vagy sajátos értelemben használt kifejezés): „...”

2) idézetben belüli idézet: „»...«”

2) idézetben belüli idézetben belüli idézet: „»'...'«”

Hivatkozási formulák és rövidítések

„lásd” (nem rövidítjük!)

vesd össze: „vö.”

ugyanó: „uő”

ugyanott: „uo.”

kötet: „köt.”

fejezet: „fej.”

lábjegyzet: „lábj.”

kiadás: „kiad.”

Az oldalszámok után nem teszünk sem „o.”, sem „old.” rövidítést.

Az „i. m.” (idézett mű) megjelölés helyett javasoljuk a cím megadását, szükség esetén rövidítve.

Idegen nyelvű művek hivatkozásakor az egyszerűen lefordítható bibliográfiai kifejezések vagy rövidítések (pl. *ed./Hrsg./éd.*, vagy *trans./übers./trad.*, vagy *vol./Bd./t.* stb.) magyarul jelennek meg (pl. „szerk.” vagy „ford.” vagy „köt.”), de kevésbé bevett formulák társaságában eredeti nyelven is megadhatók (pl. 3. *Abt.* 2. *Bd.*).